Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U002912

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-06-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпець Юлія Юріївна

2. Yuliia Karpets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Теорія, історія літератури та компаративістика

Дата захисту: 03-07-2026

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13791

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.07, 17.07, 17.09

Тема дисертації:

1. Феномен «безґрунтянства» у творчості Миколи Хвильового та В. Домонтовича

2. Phenomenon of «Groundlessness» in the Writings by Mykola Khvylovyi and V. Domontovych

Реферат/анотація:

1. Карпець Ю. Ю. Феномен «безґрунтянства» у творчості Миколи Хвильового та В. Домонтовича. — Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 «Філологія» (03 — Гуманітарні науки). — Національний університет «Києво-Могилянська академія», Київ, 2026. Ця дисертаційна робота — комплексне дослідження літературного феномена «безґрунтянства» у творчості Миколи Хвильового та В. Петрова-Домонтовича. «Безґрунтянство» пов'язане з кризою модерної людини, яка усвідомлює вичерпність ідеї прогресу та власних знань про цей світ. «Безґрунтянство» діє як творчий принцип в українській модерністській літературі, полягає у винайденні альтернативних взаємодій свідомости, матерії та письма, розгортається в ситуації ранньої радянської модерности. Існує потреба в нюансованому аналізі двох найповніших розгортань «безґрунтянства» М. Хвильового та В. Домонтовича в довкіллєвих, історико-культурних та філософських контекстах. Мета — дослідити феномен «безґрунтянства» як творчий принцип у письмі М. Хвильового та В. Петрова-Домонтовича, оприявнивши довкіллєві, психоаналітичні, естетичні, етичні, ґендерні, владні імплікації

феномена. Феномен «безґрунтянства» розглянуто у філософському контексті кінця XIX, першій половині XX століття та проаналізовано метафорику «безґрунтянства» в українській літературі модернізму. Вдалося оприявнити тривкий зв'язок феномена з модерністським письмом, яке виникало під час технологічних, соціальних та естетичних трансформацій першої половини XX століття. Було розширено історико-культурні, інтердисциплінарні межі розуміння та вивчення «безґрунтянства». Аналіз контекстів радянської індустріалізації на помежів'ї 1920–1930-тих років дозволив означити «безґрунтянство» як довкіллєву ситуацію модерної людини, чий зв'язок із ґрунтом і матеріальною культурою опиняється під загрозою зникнення. Зроблено перші кроки в дослідженні етичного аспекту «безґрунтянства» як літературного феномена та, загалом, етичного виміру письма М. Хвильового. Доведено, що літературний феномен «безґрунтянства» діє не лише тематично, рефлексією на травматичні воєнні події, індустріалізаційний поступ, втрату політичної аґентности, еміґрацію, але як творчий принцип. Уперше було досліджено дію «безґрунтянства» в полі сексуальности та ґендерних ідентифікацій. Здійснена спроба розробити теорію серафічности на основі роману «Доктор Серафікус» В. Домонтовича, який має тяглості до моделей сексуальности Fin De Siècle, відмінних від патріархальних традицій на тлі становлення соціалістичного суспільства. Досліджено також посттравматизм у взаєминах статей у прозі М. Хвильового, спільний досвід у минулому сприяє солідарності між чоловіками та жінками, утопійної або деструктивної. Емансипаторний потенціал феномена оприявнюється також у переданні голосу жіночому, коли потравмований чоловік не здатний до оповіді. Листи В. Петрова до С. Зерової, датовані 1951–1956 роками, залучено як самодостатнє письмо, у дослідженні його матеріальности та психоаналітичних імплікацій оприявнена тяглість творчих та філософських інтенцій автора. Було проаналізовано окремі частини архівної версії роману «Доктор Серафікус» у психоаналітичній перспективі та крізь призму відносин влади. Творчий принцип «безґрунтянства» — це тривалі перетворення наявних та винайдення відмінних способів взаємодії свідомости, матерії та літературного письма у ситуації модерности, до якої спричинилися технологізація дійсности, криза раціоналістичного мислення, історико-культурні, економічні та політичні зміни на території України в першій третині XX століття. У письмі М. Хвильового та В. Петрова-Домонтовича досліджено філософські, психоаналітичні, етичні та естетичні імплікації «безґрунтянства», а також його дію у взаєминах статей та відносинах влади. Ключові слова: «безґрунтянство», Перша світова війна, ґендер, Ніцше, модернізм, інтертекстуальність, В. Петров-Домонтович, Микола Хвильовий, простір, смерть, революція, «романтика вітаїзму», українська література, Інший, раціональність.

2. Karpets Y. Y. Phenomenon of «Groundlessness» in the Writings by Mykola Khvylovyi and V. Domontovych. – Qualification scientific work submitted as a manuscript. PhD thesis to obtain the degree of Doctor of Philosophy in the Programme Subject Area 035 «Philology» (03 — Humanities). — National University of Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, 2026. This dissertation is a comprehensive research on the literary phenomenon of «groundlessness» (bezgruntianstvo) in the works of Mykola Khvylovyi and Viktor Petrov-Domontovych. «Groundlessness» is concerned with the crisis of modern people, who realize the exhaustiveness of the idea of progress and their own knowledge of the world. «Groundlessness» unfolds in the context of early Soviet modernity and acts as a creative principle of Ukrainian modernist writing, comprising the invention of alternative interactions between consciousness, matter, and writing. There is a need for the thorough analysis of the two most significant unfoldings of «groundlessness» by M. Khvylovyi and V. Domontovych, their historical, cultural, and philosophical contexts. The phenomenon of «groundlessness» is examined in the philosophical context of the late 19th and the first half of the 20th century, and the continuity of metaphors of «groundlessness» is traced in Ukrainian modernist literature. The research highlights a persistent connection between the phenomenon and modernist writing, which evolved during technological, social, and aesthetic transformations of the first half of the 20th century. It extends historical, cultural, and interdisciplinary limits of understanding and examination of «groundlessness». The contextual analysis of Soviet industrialization at the turn of the 1920s and 1930s allowed the conceptualization of «groundlessness» as an environmental situation of modern humans, whose connection to the earth and material culture is under threat of distruction. The research argues that the literary phenomenon of «groundlessness» acts not only thematically as the reflection on traumatic war events, industrialization, loss of

political agency, and emigration, but also as a creative principle. For the first time, the phenomenon has been examined in the field of sexuality and gender identification. An attempt was made to elaborate the theory of seraphicity, based on Doktor Serafikus by V. Domontovych, which has continuities with Fin De Siècle models of sexuality, different from patriarchal conventions, in the emerging socialist society. The dissertation also explores post-traumaticism in relationships between the sexes in M. Khvylovyi's prose, shared experience in the past contributes to utopian or destructive solidarity between men and women. The emancipatory potential of the phenomenon is also evident in the transference of the voice to the female when a traumatized man is unable to narrate. It also initiates the research of the ethical aspects of «groundlessness» as a literary phenomenon and Ukrainian modernist literature. V. Petrov's letters to Sofiia Zerova, dated 1951–1956, are considered as a self-contained writing, and the analysis of its materiality and psychoanalytic implications reveals the continuity of the author's creative and philosophical intentions. The chapters from an archival version of Doktor Serafikus were explored through a psychoanalytic and power relations lenses. The creative principle of «groundlessness» is the lasting alterations of existent and invention of alternative modes of interaction between consciousness, matter, and writing in the context of modernity, which was conditioned by the technologization of reality, the crisis of rationalist thinking, and historical, cultural, economic, and political changes in Ukraine in the first third of the 20th century. M. Khvylovyi's and V. Petrov-Domontovych's writings explore the philosophical, psychoanalytical, ethical, and aesthetic implications of «groundlessness», as well as its effect on relationships between the sexes and power relations. Keywords: «groundlessness», The First World War, gender, Nietzsche, modernism, intertextuality, V. Petrov-Domontovych, Mykola Khvylovyi, space, death, revolution, «romance of vitaism», Ukrainian literature, Other, rationality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Karpets Y. Seraphic Gender in «Doktor Serafikus» by V. Domontovych. Kyiv-Mohyla Humanities Journal. 2024. № 11. P. 160–178.
- Карпець Ю. Посттравматичні взаємини статей у прозі М. Хвильового. Сіверянський літопис. 2024. № 2. С. 119–132.
- Карпець Ю. «Безґрунтянство» В. Петрова-Домонтовича у філософському контексті другої половини XX століття. Наукові записки НаУКМА. Літературознавство. 2024. № 4–5. С. 82–90.
- Карпець Ю. Між логосом та голосом: авдіальний простір «Повісті про санаторійну зону» Миколи Хвильового. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». 2025. № 96. С. 98–103.
- Карпець Ю. Ідеологія та етика в письмі Миколи Хвильового. Сіверянський літопис. 2025. № 3. С. 115-123.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Агеєва Віра Павлівна

2. Vira Aheieva

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9753-0734

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жигун Сніжана Віталіївна

2. Snizhana Zhyhun

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1193-2949

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кремінська Інна Миколаївна

2. Inna Kreminska

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0918-0357

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харлан Ольга Дмитрівна
2. Olha Kharlan

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5760-9085

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисюк Ірина Василівна
2. Iryna Borysiuk

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9812-7178

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Лютий Тарас Володимирович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Лютий Тарас Володимирович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Басенко Олена Едуардівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

